

типа на мегданските *хора* (според предпочитанията на аудиторията) – наречени в литературата “хора от съборски тип”, които се играят “смесено, с хват за пояс”; или още “отворени”, защото протичат “в бързо непроменливо темпо с произволна продължителност” [Манолов, 1987:136]. Изпълнявани като цикъл от различни мелодии, свързани без прекъсване, съборските *хора* са обединени от общ размер (обикновено в 2/4) и особено бързо темпо. Зурнаджиите ги наричат: *Огражденско*, *Малешевско*, *Четворка*, *Брезница*.

На сватба се свири освен обредния репертоар и празничен, включващ споменатите съборски *хора* и *кючеци*. От ромите в Петричко се предпочитат модерни *турски кючеци*, заучени от сателитни телевизионни програми и български етнопоп звезди (от репертоара на Ибрахим Татлисез, Джансевер, “Козарите”, “Кристали”). Тези изпълнения рядко се именуват, но има популярни имена като *Петричка гайда*, *Каба зурна*, *Ориенталски (Софийски) кючек*, *Чифтетели*, *Гумена палатка*, *Жамба*, *жамба*.

При спонтанни музикантски събирания репертоарът е най-пъстър и пълен с иновации и провокации. Необременени от изисквания на клиенти, зурнаджиите свирят свободно, като демонстрират любимата си музика и любимите си *хватки* (трикове) за майсторско представяне. Музикантската музика рядко се именува от своите изпълнители, но могат да се правят опити за разпознаване на образи в нея.

Едно от именуванията парчета, често изпълнявано при музикантско свирене, е *Гайда*. *Гайда аваси* или *Старата гайда* е част от традиционния репертоар – *тежко хоро*, играно смесено с хват за длани, което според зурнаджиите се свири и в Гърция и Турция. Предпочитат го защото “ако искаш да разбереш някой музикант, да изсвири нещо типично свое, накарай го да изсвири *Гайда*. Всеки има собствена импровизация. “Старата гайда” ѝ казват” [И., с. 9]. Младите зурнаджии продължават да се съизмерват с *Гайда*, но музиката, която изпълняват се различава от музиката на *Старата гайда* – не е *хоро*, а *кючек*. Различните музиканти свирят собствени версии на петричката *Гайда*, които наричат с различни имена (*Петричка гайда*, *Румишка гайда*, *Македонска гайда*).

На музикантски събирания често се свирят *китки* от български песни, които не се именуват. Понякога в коментара на музикантите се появяват определения: “нещо като турско мане или Чифте тели”. Условността на названията се илюстрира както от факта, че музикантите рядко ги използват и се появяват обикновено в коментар на изсвиреното, така и от обстоятелството, че дори когато музиката се именува, тя може да включва и други образи от репертоарния фонд на зурнаджиите.

Музикантите роми на свои събирания свирят и своя етническа музика. Записвали сме изпълнения на *Джелем*, *джелем*, *Слона моя приятел*, *Цигански кючек*, *Гелем даде*, *Едерлези*.

При срещи с професионално интересувачи се от тяхната музика, зурнаджиите изпълняват назован и ограничен във времето репертоар. Той обикновено се свързва с интереса на записвача и е провокиран от неговите въпроси. Когато записвачите не сочат конкретна музика, свирачите им предлагат тази част от репертоара си, която според тях е представяща региона, стила и майсторството им. Кавракировски зурнаджии в подобен случай са изпълнявали: *Аварация*, *Болен ми лежи* и *Катил Георги* (свързани като *китка*); *Чифте тели*; *Русалийски игри* (свързани като *китка*); *Лазо пеливан*; *Македонска китка*; *Булчинска за рамо*, *Камбер*, *Огражденско*